

EDITORIAL

La nomenclatura sucursalista de nou a la carrega

Els chics de **Compromís** i **Bloc Jove** pareix que no tinguen una altra cosa que fer; ara es dediquen a revisar i actualitzar el "catecisme" del fusterianisme que deprenquen dels seus majors. Acabem d'assistir a la derogació de la **Llei de Senyes d'Identitat** per part d'estes formacions polítiques, cosa previsible i anunciada (ya diem des d'estes mateixes pàgines que l'únic sentit d'aprovar una llei d'estes característiques al final d'una legislatura -quan tant de temps s'havia tingut- per part d'un partit que no creu en l'identitat valenciana, era el purament electoralista); puix be, no conformes en aço, este grup instal·lat ara en el govern trau de nou a passejar la terminologia retrograda i sucursalista que ha defes sempre el pancatalanisme en **València**.

Circula per internet un **video adoctrinador**, fet en gust i en gancho -no en va son experts en tècniques de propaganda i contenen uns mijos en els que el valencianisme no pot ni somiar-, per a tractar de justificar, envoltant-lo d'adjectius positius, el terme que pretenen promocionar: "**país valencià**". Nom que ells volen considerar historic, modern, progressista... i un llarc etc. Un montage de quatre minuts nos presenta diferents fotogrames per a fer un repas que comença en el segle XVI, quan ya diuen s'utilisava eixe terme. Referències estatutàries del període republicà, premsa de l'època i posterior o les barrades catalanes en algun aplec o encontre catalanista son unes atres de les imatges que junt al missatge oral il·lustren tan modern montage.

Les preteses bondats del toponim son tantes que, clar, qui no l'accepta pareix un retrograt conservador ancorat en el segle XV. No cal dir que estos paladins de la modernor precisament son els que es troben tan comodis -inclus declarant-se republicans- usant el terme **Principat** per a referir-se a la seua "metropoli", això si, renunciant al nom historic de **Regne de València**, i rebujant el modern de **València**, que han usat tant els de dins com els de fora, procers valencianistes i gent del carrer que veuen una unitat entre totes les terres valencianes. Front a les reticències d'usar este simple terme, València, s'alineen en els provincialistes, en els que justifiquen i promouen la divisió entre els valencians.

Delliberadament s'obliden, en eixos casi quatre minuts d'imatges, de fer referència al **significat real** d'eixe terme: per una banda una terminologia pròpia de l'ocupació francesa -monàrquica i napoleònica- que traslladà la nomenclatura de la **Gàlia** per a dividir o reconeixer les diferents característiques del nou estat ocupat ("país", en francès, no significa mes que "regió"); pero, lo que es pijor, eixe terme es el de la supeditació, el del conformisme, el del sucursalisme, el del vassallatge que propaga i fa seu el pancatalanisme, eixa entelequia que aflorà durant el tardofranquisme i la transició democràtica i que no enten una València lliure, major d'edat i no necessitada de tuteles. Estos, i la seua nula creença en la nacionalitat valenciana, han segut els promotors d'un terme que, si be en la **República** tenia un sentit i rao de ser, han substituït per a convertir-lo en sinònim de sumissió. Esta **estratègia** d'identificar l'ús del terme país valencià en el progressisme, i el seu rebuig, en la dreta "ultra-

muntana", es la que empleava **Fuster** en un llibre publicat en 1982 baix el títol *País Valencià, per què?*. A diferència del catalanisme, que amaga l'informació sobre els autors i obres que els contradueixen per a que la gent no els puga consultar, nosatres no tenim inconvenient en fer propaganda del video i del llibre perquè qualsevol persona en un mínim d'espirit crític pot identificar fàcilment els escassos escrúpuls intel·lectuals dels respectius autors a l'amagar l'autèntica rao del rebuig generalitzat al terme: la seua identificació en l'ideologia catalanista. Sense anar mes llunt, ¿per què el video s'inicia en l'imatge del peno de la conquesta?

En definitiva, per la seua carrega despersonalitzadora i sucursalista, l'ús de "**país valencià**" es del tot equivalent al de "**levant**", nomen canvia la font de la nostra sumissió.

Hauriem de lluitar per una nomenclatura que nos equipare a qualsevol de les nacions i nacionalitats del món i no per promoure noms composts a on lo important, **València**, es converteix en un simple adjectiu, **valencià**; lo substantiu en mera anècdota. Haurem de dir ben alt que Sí, som **país valencià** -geogràficament-, **Regne de València** -historicament- i **València** modernament i nacionalment.

LA CITA

La veritat, si no es sanceira, se converteix en aliada de lo fals.

Javier Sádaba

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **LA NOMENCLATURA SUCURSALISTA DE NOU A LA CARREGA**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• PATRIMONI VALENCIÀ: **EL CASTELL DE BURJASSOT, COLEGE MAJOR SANT JOAN DE RIBERA**
- 3
• JOCS TRADICIONALS (XI): **JUGAR AL CANUT**
• CRONICA: **PRESENTACIO DE EN QUIXOT**
• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **ESE NAVÍO SIN MAR... VELAS AL VIENTO**
- 4
• PASSATEMPS
• RONDALLA: **PER QUÉ EL COCODRIL TE LA PELL ASPRA I RUGOSA**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Nou concurs; guanyarà qui faça mes fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts.
El premi: unes fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts.
¿Acas esperaven una altra cosa?

ACTIVITATS CULTURALS FEBRER DE 2016

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

CVal (Convenció Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

El Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
Tel: 963 63 42 75

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org
info@inev.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle
Vore quadro a banda en esta pagina.

A partir del **3 Feb** (dimecres) Seu d'El Piló.

II CURS DE CULTURA VALENCIANA

Les sessions tindran lloc els dimecres a les 18:30 h.

Organisa: **Institut d'Estudis Valencians**, en la col·laboració del **Rogle Constanti Lombart** i **El Piló**.

+Info: **INEV** i **Rogle**

3 Feb (dimecres) 19:00 h. Saló d'Actes Real Col. Corpus Christi "El Patriarca". C/ Nau, 1. Valencia C.

INGRES DE L'ACADEMIC D'HONOR
Cardenal Antonio Cañizares Llovera
+Info: **RACV**

7 Feb (dumenge)

DIA DE L'ARBRE

Jornada de repoblació.

Lloc de reunió des d'a on s'eixirà cap a la serra: Palau de Congressos de Valencia C., a les 10:30 h.

+Info: **INEV**

8 Feb (dilluns) 19:30 h. Seu de l'Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA

Llegiran **Ernest Olmos** i **Antoni Ruiz Negró**.

+Info: **Aellva**

13 Feb (dissabte) 11:00 h. C/ Sant Vicent Martí, junt a Iglesia de Sant Martí. Valencia C.

TOTS ELS DIES 9. Homenaje a Jeronima Galés, impressora.

+Info: **CVal** i **Rogle**

29 Feb (dilluns) 19:30 h. Casal de la família Bilbao-Maximília Thous. C/ Maximília Thous, 40. Valencia C.

TERTULIA FALLERA

+Info: **Aellva**

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correus 527
46002 Valencia ciutat
Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

PATRIMONI VALENCIÀ

El Castell de Burjassot, Colege Major Sant Joan de Ribera

J.M.M.

Molt prop del **Cap i Casal** es troba la localitat de **Burjassot**, historicament una alqueria arap, segons tots els estudis, que fon donada per **Jaume I**, ja en 1237, a **García Petri de Figuerola**, i que en 1238, fent revocació d'esta donació, l'entregaria per un breu període a l'abat del **Monasteri de Ripoll**, passant en 1260 a **Sancho de Tena**. Consta que mes tart el lloc passà a mans de micer **Domec Mascó**, jurat de la ciutat de **Valencia** i vicecanceller de la **Corona d'Aragó** en 1389. Este personatge realitzà importants obres sobre aquella primitiva alqueria, la qual segurament ya

CASTELL DE BURJASSOT

tenia una torre, a la que dotà d'importants elements defensius. L'importància d'eixes obres queda reflectida en l'utilització de l'escut nobiliari dels Mascó en la decoració de les dependències mes importants i possiblement mes antigues de l'edificació. Els estudis realitzats sobre l'història de l'edifici venen a establir que es en el segle XV quan adquirí la categoria de palau gòtic fortificat.

En 1425 fon adquirit pel **Consell de l'Almoina de la Seu**, que realitzà algunes reparacions i obtingue rendes; pero precisament l'escassa rendibilitat feu que el **Capítol de la Seu** decidira vendre'l, sent adquirit per mossen **Bernardo Simó** el 23 de febrer de 1568. Des de llavors passà per diversos propietaris fins que el 10 de setembre de 1600 es adquirí pel **Patriarca Ribera**, bisbe de Valencia. Ell el convertirà en un lloc de retir, descans, estudi i oració. Realitzà obres de remodelació i d'ampliació, per a lo qual adquirí propietats que fitaven, i el rodeja d'un exuberant jardí en el que es troben arbres i plantes de molt diferents espècies. En fundar el **Real Colege del Corpus Christi** feu donació al mateix d'esta propietat, reservant-se el seu ús i fruitament mentres viquera.

El Castell, junt a la devesa que el circumdava, be eclesiàstic, sofri els efectes de la **Desamortisació (Madoz, 1855)**, adquirint-lo Josep Lleó i Abad, que el vene a Ignaci Lacuadra i Galán, qui realitzà obres en ell, destacant l'emmarletat que el corona i que li dona eixe aspecte de castell. De nou fon venut i passà per diferents propietaris fins que en 1894 es adquirí per **Na Carolina Álvarez i Ruiz**, la qual manà realitzar obres de millora i, en un primer moment, el destinà a asil. Mes tart, ya en el seu testament, datat el 29 d'octubre de 1912, cedi el Castell i unes atres possessions en el fi de que es creara un Patronat que havia de fer-lo funcio-

nar com un Colege Major. Na Carolina fallix en 1913 i en 1915 es crea el **Patronat** i es redacten els estatuts i reglament del que havia de ser un colege que acollira com a estudiants a joves sense recursos econòmics en inquietut i capacitat per al treball intel·lectual, els quals havien de rebre una educació que els impulsara a viure el seu treball com un servei a la societat des dels valors de la fe cristiana. El 29 de setembre de 1916 ingressen els deu primers colegials. La funció del Colege quedà interrompuda durant la **Guerra Civil**, reiniciant-se passada esta, per a lo qual s'hagueren de

fer obres de consolidació, remodelació i adequació de l'edifici a les noves necessitats.

Entre les clausules fixades en el testament de Na Carolina es troba la que senyala que les habitacions que havien segut del Patriarca no foren ocupades. Actualment, dependències com la capella, la biblioteca o el saló noble mantenen una aparença que nos retrotau a l'època de **Sant Joan de Ribera**.

L'edifici ha segut testimoni de notables aconteyiments. Degut a una greu epidèmia que afectava al Cap i Casal, en 1401, el 18 de juliol, es celebrà un **Consell Real** i **Martí I** jurà els **Furs**. Vixque en este lloc **N'Isabel de**

MONUMENT A SANT JOAN DE RIBERA. INSTAL·LAT EN-FRONT DEL CASTELL. BURJASSOT

Borja, mare del que fon papa **Aleixandre VI** i germana de **Calixt III**. En 1522 **L'Encobert**, destacat personatge de les **Germanies**, buscà refugi en el castell, pero fon capturat i assassinat. També la **Guerra del Frances** deixà el seu recòrt.

El **Castell de Burjassot, Colege Major Sant Joan de Ribera**, està declarat BIC, i precisament enguany es complixen cent anys -el primer centenari- del funcionament del Colege Major, motiu pel qual hi ha una programació d'actes per a celebrar l'aconteyiment que es pot consultar en la web: www.sanjuanderibera.es, d'a on en gran part esta treta l'informació d'este escrit.

Jugar al canut

Era un joc per a adults, encara que els chiquets també jugaven, però ho feien en chapas o pedres.

Es un joc molt antic, famós en tot el Regne, de tal calat que va influir en l'idioma valencià en alguna expressió derivada, com per exemple: “te va a tancar” (te va a furtar, te va a guanyar...)

Consistix en plantar en terra un **canut** (un tros de canya grossa d'un pam d'altura aproximadament) i dalt d'ell cada jugador posa una moneda.

A una distància de quatre peus es traça una ralla i, des d'ella, els jugadors llancen una chapa cap al canut o **tangano** -que es una atra denominació que rebia intentant tombar-lo o fer caure les monedes. El que conseguia tombar-les es quedava en elles. Si ningú ho conseguia les monedes eren per al tirador la chapa del qual havia caigut mes prop del canut.

En algunes èpoques les autoritats varen prohibir este joc ja que els jugadors arribaven a perdre fortunes importants; però rara era la casa de llaurador que no tinguera un tangano o canut ben polit i il·lustrats.

RAJOLS "EL CANUT".
JARDI EL BOSCANY.
MANISES

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.M.M.

Llosà Clausich, Francisca. "Calfope"

Ese navío sin mar...velas al viento

Col. "Algo que decir", vol. XXVII. Ediciones Ateneo Blasco Ibáñez. Valencia, 2015 (239 pàgines)

L'obra que vos recomanem es un conjunt de poemes i texts en prosa que l'autora, **Paqui Llosà** -amiga i socia del **Rogle**-, agrupa en quatre parts: "Poesia", "Prosa", "Nuestros seres queridos" i "Valencia en el corazón". Es el seu primer llibre, i en l'art de la poesia es confessa autodidacta, la qual cosa no resta per a que nos trobem davant d'unes composicions d'una alta qualitat en les que la rima, si be buscada en ocasions, no es essencial; importa mes el missatge transmes en un llenguatge cuidat i en les paraules justes. Escrit en la seua major part en castellà, també inclou alguns poemes en llengua valenciana.

Un conjunt de sentiments, una varietat de temes, una abundància d'estima i d'amor son els elements que conformen els escrits que reunix esta edició, texts en els quals l'autora se nos mostra **tendra** en els poemes mes íntims, en els passatges que dedica als sers volguts -familiars, amics, inclús algunes mascotes-, en aquelles temàtiques que naixen de l'estima i de l'amor; **valenta** quan ha de denunciar mes d'una lacra social o un agraví; i **alegre** o **melancòlica** quan descriu els llocs mes rellevants que formen part del discorrer de la seua vida.

Paqui Llosà també dedica poemes a les festes i ne dedica alguns a la seua amada **València**, a les senyes d'identitat dels valencians. Ella es una bona mostra d'una dona preocupada per la cultura valenciana, que treballa per a enaltir-la, per difondre-la, per recuperar i posar en valor el seu patrimoni... labor que fa especialment des de la presidència de l'associació **València Cultural-Via Augusta i Camí de Sant Vicent Martir**.

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

CRONICA

Presentacio de *En Quixot*

El passat dia 20 de giner tingue lloc en **Burjassot** la presentació de l'edició en llengua valenciana de **En Quixot**, una fita que culmina un ardu i llarg treball que els valencians devem a **Jesús Moya i Casado**. Ell es un expert en l'obra cervantina; no debades posseix una nodrida col·lecció del clàssic castellà que reunix edicions escrites en les mes diverses llengües del planeta.

L'acte es desenrollà en el marc incomparable del Saló d'Actes del **Castell de Burjassot**, seu del **Colege Major St. Joan de Ribera**. Despuix de la benvinguda i les paraules del seu director, **Santiago Pons Domech**, **Joan Rafael Giménez Castillo**, en extraordinària mestria, conduí les diferents intervencions donant pas primer a l'il·lustrador, **José Miguel Alguer Romero**, seguidament al corrector, **Joan Benet Rodríguez**, i a la fi al traductor, verda-

JESÚS MOYA I CASADO
EN L'ACTE DE
PRESENTACIO

protagonista d'este event. Els seus parlaments conflueixen en resaltar la magnitud del projecte i el que este arribà a consolidar, mes que un equip de treball, un grup d'amics il·lusionats en oferir als valencians la possibilitat de llegir al "**Ingenioso Hidalgo de La Mancha**" en llengua valenciana, presentant-se com el grup "**El Quixot ya parla valencià**". Acabades estes intervencions es feren unes breus lletures d'alguns significatius passatges i es reparà en distintes dites i refranys que demostren la total vigència de la novel·la de **Cervantes**.

El recinte es quedà menut per a acollir a un heterogèneu públic entre el que es trobaven diferents intel·lectuals, personalitats i sobre tot amants de la llengua valenciana.

En tan important acontenyiment, inexplorablement, notarem a faltar a certes autoritats acadèmiques, polítiques i del món de la cultura oficial; i es que pareix que els sapia mal que la llengua valenciana genere obres com la que glossem. I, còm no, els mijos de comunicació, compliços en el silenciament de tot al·lo que fa referència a la llengua valenciana, tampoc estigueren.

Considerem tot un encert per part de **Renovacio Cultural Valenciana**, associació possibilitadora de l'edició, que la seua presentació en societat haja segut per a oferir als valencians esta magnífica traducció just en l'any en que es celebra el 400 aniversari de la mort del príncip de les lletres castellanes.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

La solucio a peu de pagina.

1. Vent provinent del suroest.
 2. S'aplicava antigament a la persona que no posseia titol nobiliari.
 3. El que fa el numero sis.
 4. Reptil sauri en la coa prensil i ulls de moviment independent. S'alimenta d'insectes que caça en una llengua llarga i apegalosa. Te la facultat de canviar de color en determinades circumstancies.
 5. Mamifer rosegador paregut al ratoli, viu en els arbres i s'alimenta de fruits. Passa l'hivern endormiscat.
 6. Utensili de metal acabat en punta que s'utilisa per a fer forats.
 7. Perdua de les forces, privacio temporal dels sentits.
 8. Padro o llistat de la poblacio que habita en un poble, ciutat o país.
 9. Ser mitologic en forma d'home fins a la cintura i de cavall lo restant.
 10. Determinacio que se pren sense causa raonable, com a resultat d'un antoix o una apetencia repentina. Desig arbitrari.
 11. Animal solipet africà, paregut a l'ase i en el pel blanc en ralles negres.
- PARAULES VERTICALS
1. Vore un objecte de manera confusa o en dificultat per la distancia o falta de llum.
 2. Expulsar, per mig de conjurs, al dimoni o a un esperit maligne d'un lloc o del cos d'una persona, la qual ha sigut posseida per este.

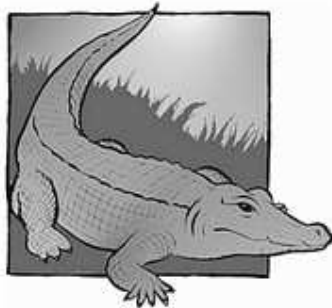
1.	-	<u>A</u>	-	1.	-	-	-
2.	-	<u>L</u>	-	2.	-	-	-
3.				3.	-	-	-
4.	-	<u>M</u>	-	4.	-	-	-
5.				5.	-	<u>I</u>	-
6.				6.	-	-	<u>H</u>
7.	-	<u>S</u>	-	7.	-	-	-
8.				8.	-	<u>N</u>	-
9.	-		-	9.	-	-	<u>U</u>
10.				10.	-	-	<u>G</u>
11.	-	<u>E</u>	-	11.	-	-	-

RONDALLA

J.P.B.

Per qué el cocodril te la pell aspra i rugosa

En algunes aldees de Namibia contenen que fa molt, molt de temps, el cocodril tenia la pell llisa i dorada com si fora d'or. Duen que passava tot lo dia baix de l'aigua, en les aigües enfan-gades, i que nomes eixia d'elles durant la nit, i que la lluna se **reflexava** en la seua **lluenta** i llisa pell. Tots els altres animals anaven ad eixes hores a beure aigua i se quedaven admirats contemplant la hermosa pell dorada del cocodril.

que causava la seua pell, començà a eixir de l'aigua durant el dia per a presumir d'ella, i els demes animals començaren a anar a beure aigua tambe quan lluia el sol per a contemplar aquella maravella dorada. Pero succei que el sol **resplandent** a poc a poc ana secant la pell del cocodril, que, en el pas del temps, se posava mes i mes lleja. Al vore este canvi, els altres animals anaven perdent la seua admiracio. Cada dia, el cocodril tenia la seua pell mes **clavillada** fins que se li quedà com

ara la te, coberta de grans i dures **escates** pardusques. Finalment, davant d'esta transformacio, els altres animals no tornaren a beure durant el dia ni a contemplar l'anteriorment hermosa pell dorada del cocodril. El cocodril, abans tan orgullós de la seua pell, mai se recuperà de la vergonya i humiliacio i des de llavors, quan uns altres se li acosten, se sumer-gix rapidament en l'aigua, mantenint nomes els seus ulls i orificis nassals sobre la superficie.

Traduccio i adaptacio a la llengua valenciana d'una rondalla treta de cuentossabios.blogspot.com.es

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Lluent de **lluir/ relluir/ centellejar/ resplandir/ fulgurar/ llampar**: Emetre o reflectir llum un cos.

Clavillada de **clavillar/ badar/ partir/ dividir/ quartejar**: Fer obertures allargades (clavills) en una superficie solida.

Escates: Lamines dermiques o epidermiques que, imbricades entre elles, cobrixen totalment o en part el cos d'alguns animals, com els peixos o els reptils.

Resplandent de **resplandir/ relluir/ fulgurar**: Lluir en claror molt forta.

Reflexava de **reflexar/ reflectir**: Fer retrocedir una superficie qualsevol radiacio o ona que incidix en ella, com la llum o el so.

Solucio:

I RECORDA...La nostra primera paraula es **besllumenar**. Diém **besllumenat** ad allo que està vist de manera confusa o en dificultat perque hi ha poca llum o està molt llunt. El reflex de la llum o la llum que passa a través d'un cos es un **besllum**. Eix.: *Besllumene tres persones al final del sender, pero no estic segura.*

La nostra segona paraula es **exorcisar**. Un **exorcisme** es el rito o pregaria per a conjurar als esperits malignes i fer-los eixir de la persona o lloc posseits, d'acort en unes formules establides per l'Iglesia. Actualment el **exorciste** es el presbiter que rep la delegacio expressa del bisbe per a practicar l'exorcisme. Un **exorcisat** es la persona a la que han practicat un exorcisme. El **exorcistat** era antigament la tercera de les ordens menors que facultava per a practicar exorcismes. Eix.: *Està clar que la casa estava endimoniada, puix des de que l'han exorcisada no han aparegut mes fenomenes estranyis.*